

לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, פורסם כתבה מקיפה, שפיענחה את דיוקנו של אורי אילן, כן קיבוץ גן-שמעאל, שהתאבד בכלא דמשק, אחרי שהופעלו עליו איומים. במדור "תצפית" התפרסמו שתי ידיעות סנצ'יוניות, אשר אימתו כעבור זמן לא רב. האחת: "פינחס לבון לא יוסיף לכהן כשר-הביטחון בממשלה הבאה..." והשנייה על הקאריירה של חיים לסקוב, מי שהיה מפקד חיל-האוויר. לבון חדל לכהן כשר-הביטחון, ולסקוב מונה כסגן הרמטכ"ל, ואחר כך כרמטכ"ל. סופרו המשוטט את השבועון, עמוס קינן, כתב, כך נראית ישראל מרחוק, ראשון בסדרת מאמרים, שבהם כחן את ישראל כעניי ישראל מן החוץ.

כזה היה אורי סיבני חי' זמל קדם ומשק

"העולם הזה" 901 תאריך: 20.1.1955

מכתבים

עשרה מול מצריים

בדרך בין אתונה ורומא. בגובה של 4800 מ', קראתי את הגיליון האחרון של העולם הזה (899). ראשית נתקלה עיני בסיפורו של המלח הבשיר לויצקי. עלי לומר, כי מזמן לא נהניתי מקריאה כלשהי, אם מעל ואם מתחת לעננים, כפי שנהניתי מרשימה זו. ודאי יש בה פיסקות המקומות מות את הנפש (מעציבות את הלב). אבל בהגיע לנס הגדול של כל הלוחמים, לחושי-ההומור, פורץ מפיך, בלא משים, צחוק לבני. אלה הבחורים שלנו. המספרים, לא אחר כל מה שעבר עליהם, על תלאותיהם בבת-צחוק.

אינני מכיר את מר לויצקי. יתכן שהוא נמנה עם אלה אשר לימדום מה שלימדום. יתכן, איפוא, שהוא יזול אפילו בברכתו. בכל זאת, אני לוחץ את ידימינו לא רק על המעשה אלא גם על סיפור המעשה. האמת השלמה היא, כי בשביל הקברניט וכל חברי-פיקודיו הרגשתי, כל זמן הירח תם בשבי ובסכנה, מה שהרגשתי כלפי הבחורים אשר בימים עברו שלחתיים לי קראת הסכנה — אף על פי שאותם לא שלחתי. בבחורים כאלה יכולה להתגאות כל אומה.

בהמשך הקריאה הגעתי להתחלה: לחיי לופייה-מיכתיים בין עורך העולם הזה לבין מר (דויד) בן-גוריון. היה זה בשבילי גי' לוי ממש: לא קראתי את השבועון הנגי דון, לא ידעתי כי האיש מוכן, או, ביתר דיוק, הודה שהוא מוכן, לחמם את לבו רויי אהבת כל ישראל בהדלקת עיתונים. בברכה לבבית.

מנחם בגין, רומא

אנשים

● לפני שדויד בן-גוריון שב לשדה בוקר בנגב, הספיק עוד לבקר בכפר הדרוים בגליל, שם זכה במתנת-כבוד נאה: כיפת-ראש דרווית. לא הוחסר גם חלקה של אשתו, פולדה, שזכתה בצל-נצרים קלוע מקש.

● למול מיוחד במינו זכה ח"כ קלמן כהנא, רב ואיש פועלי-אגודת-ישראל, כשביקר במסיבה שנערכה בקיבוץ פאג'י. הפקידים, השתתף בהגדלת 100 פרסי ספרים, וזכה בספר על הגאון מבני-ברק החזון-איש. מחבר הספר: הרב קלמן כהנא.

● לא כל כך הצליח בלבנון מנחם בגין, השהיה כעת ברומא (ראה: מיכת' בים). כשהגיעה המהדרה הערבית של סיפריה המודד, לביירות, פירסמו שילטונות לבנון צורה-חרמה, והפקיעו את המודד מ' חנויות למימכר-ספרים. מהדורות לועזיות אחרות שלא הופקעו: האנגלית, הצרפתית והספרדית.

● בפתחו את שנת הרמב"ם, לרגל 750 שנה למותו, הודרו ח"כ הפועל המזרחי, יצחק רפאל, והודיע במסיבת-עיתונאים על תגלית חשובה: בין ספרי הרפואה הרבים שהרמב"ם כתב בערבית מצויים לא מעטים הדנים במחלות מין.

תחקיראי "העולם הזה" החלו כפירסום סדרה, שנשאה את הכותרת, "הבעיה העתיקה ביותר בעולם". הכתבה הראשונה בסדרה נושאת את הכותרת, "תעשיית האהבה בע"מ". מדור "אמנות" הביא כתבת-שער על הומרג' ישראל יצחקי, כוכב הזמר העברי בראשית שנות החמישים. בשער הגיליון: זמרג' ישראל יצחקי.

חברת פרלמנט בריטית מייבאת ארצה את שיחרור האשה * מיכתב למערכת מאת ח"כ מנחם בגין בעניין ח"כ דויד בן-גוריון * ח"כ יצחק רפאל, הרמב"ם ומחלות-המין

המשק

ייצוא ב-52 לירות

במשך עשרת החודשים הראשונים של שנת 1954 הובאו ארצה, לכל אחד מתושבי ישראל, סחורות בשווי 222 ל"י. סך הכל של יבוא זה, שהסתכם בחודשים ינואר-אוקטובר 1954 בסכום המדהים של 355 מיליון ל"י, הורכב מפריטים כה יסודיים, כרבע מיליון טונות חיטים, 767 טון גזת פוליקרפא ירוקים, 305 טונות טקסטוריים ו-265 פרודות-משא קפריסאיות. את התמורה של יבוא זה שלמו תושבי ישראל בעיקר בכספים לאלהם, ב-280 מיליון לירות מכספי שילומים, מענקים, מגביות ומלוות. באשר ליתרה התאמצו מיליון ו-600 אלף הישראלים, ותרמו כל אחד כ-46 לירות מעמלם ליצוא הכולל של 74 מיליון ל"י.

מיליארד 58 מיליון סכיני-גיליות, 7.868.389 תיבות פרי-הדר ו-412.789 זוגות גרביני גיליון, ייצא המשק הישראלי גם 25.120 קילוגרם גומי לעיסה ו-2.666 מכוניות ש' הורכבו בארץ. וכראוי למשק החייב לייצא או לשוור מן הזולת, לא זנה הייצוא הישראלי את האפשרויות הזעירות ביותר. בשנה שעברה ייצאה ישראל סחורות ל-פורטוגל בשווי כולל של 512 ל"י, ולי אפגניסטאן ב-25 ל"י.

כספים

התמוטטות מוחלטת דממה מזורה השתררה השבוע בפנית

הרחובות הרצל ושדרות-רוטשילד בתל-אביב. עשרות הברגשים המשולתבים ר' המיוזעים, שהתרוצצו שם בימי גשם ו' שמש, הימרו על שער הדולר והסוברין, נעלמו לבלי התוריר שריד.

ההתנדפות המוחלטת של אנשי הבורסה התל-אביבית לא באה עקב פעולות-סריקה נמרצות של מישרת-ישראל. היא היתה תוצאה ישירה של התנדפות התיקוה ל' גאות מחודשת בסחר הזהב והדולרים: בר שבוע שעבר ירד שער הסוברין ל-22 ל"י. דולרים חסומים הוצעו בשתי לירות ישראליות — וקופצים אין. הגורם המשר ער להתמוטטות הבורסה השחורה: המלאי הניכר של מטבע זר שנצטבר ברשות מישרד-האוצר.

רבים מאנשי הבורסה הגיבו על התביר סה בייאוש. אחרים, מנוסים יותר, שמרו על שלותם. אמר אחד מהם בחיך קל: "עכשיו רשאית המישרת לעצור אותנו באשמת הפרת שלום הציבור: יצאנו מ' העסק הזה בלי מכנסים."

מנצור הנבוך מיהר להתנצל, והסביר, כי אשתו חולה ונמצאת בחדר האחורי. אולם הדבר לא שיכנע את צירת הליבור. היא קמה ממקומה, נכנסה לחדר האחורי, שא-לה את האשה הצעירה (20), ללא כל הקד' מות, להשקפתיה הפוליטיות ולרמת השכל' תה.

"המהפכה הראשונה". ברגע בו השיבה אשת מנצור החמודה-השחררת כי היא בוגרת אוניברסיטת בירות, וכי היתה חברת המפלגה הסוציאליסטית הלבני-גית, פתחה סמרסקיל בהתקפת-מתח: "מה, את סוציאליסטית ואינך לוחמת ל' זכויות-האשה? אשה צריכה להימצא בר' חברת-הגברים ולא להסתתר בפניות אפי' לות!"

סמרסקיל לא הסתפקה בדיבורים. היא עזרה לאשה הצעירה להתלבש והכניסה אר' תה לחדר-האורחים, הציגה אותה בפני גרי' פית, שוחחה אהה שעה ארוכה, הכריז' זה בגאווה: "זוהי המהפיכה הראשונה ש' חוללתי בישראל!"

המארחים כבשו את עלבון מסורתם בת מאות השנים, והגיבו בנתיקה קודרת. אר' למ מנצור עצמו לא התאפק והעיר: "אינני מתנגד להענקת שיוויון-זכויות לנשים, אר' למ אין לעשות זאת בבת-אחת, אלא בר' הדרגה, צעד אחר צעד." סמרסקיל חרתה טענה ריאקציונית זו בנכרונה והשיבה ל' מנצור כגמולו, עוד באותו הערב, כאשר הדרווי הופיע במסיבה שנערכה בביתו של אבא חושי, שבה השתתפו גם זלמן ארן ויוסף אלמוגי, קיבלה צירת הליבור את פניו בצעקה: "צא מכאן! איפה אשתך? אם תבוא לאנגליה בלי אשתך, לא אקבל אותך בבית-הנבחרים!"

מנצור נעלב, אך התרשם. לאחר שיצאה אדית סמרסקיל את הארץ להביא בשורת שיחרור האשה לארצות אחרות, יצא מנצור לטבריה, נפגש עם דויד בן-גוריון אשר נח שם, ולקח איתו — זו הפעם הראשונה — את אשתו.

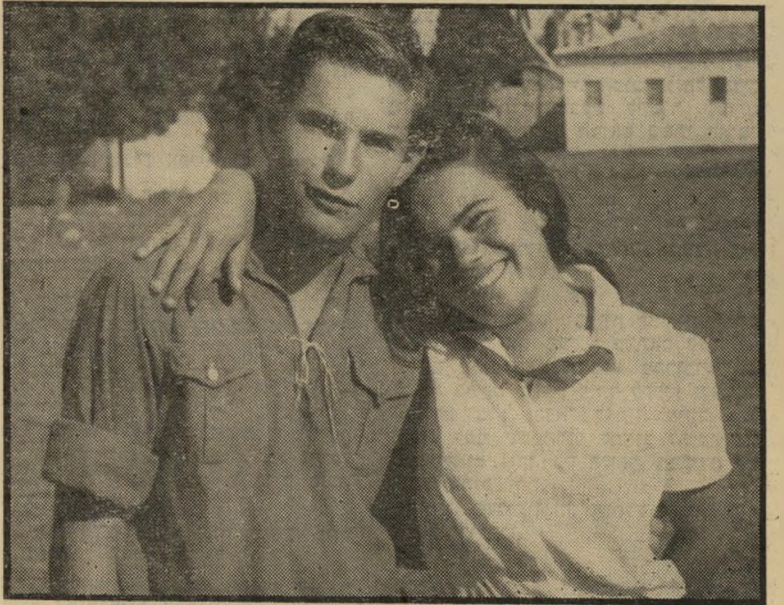
* כמאל מנצור הכיר את אשתו כאשר שהה בלבנון, לאחר מילחמת תש"ז. ברא' שית שנות ה-50' הוא הביא אותה ארצה, באישור השילטונות, ונשאה לאשה.

מיעוטים

שיחרור דוהר

אדית סמרסקיל, צירת בית-הנבחרים הי' בריטי, מי שהיתה שרת-העבודה והבריאות בממשלת הליבור, דגלה מאז ומתמיד ב'

בשנת 1952 היה שער הסוברין 44

אורי אילן וחברתו מיכר

לנית, עם חברתו מיכל זיידנברג, אשר נודעה כאחת הצנחניות הראשונות בישראל. אורי אילן התאבד בכלא דמשק והשאיר מיכתב שהוסתר בבגדיו.